

Gió đũa cảnh trúc la đà

Tác Giả: Vũ Qu&#c Thúc * D&#ng T
Thứ Hai, 28 Tháng 12 Năm 2009 09:13

Nh&#ng ng&#i g&#c mi&#n Trung đã s&#a l&#i ti&#ng chuông Tr&#n Vũ thành ti&#ng chuông Thiên M&#.

M&#i đây tôi đ&#c đ&#c trên m&#ng l&#i Internet m&#t bài phi&#m lu&#n lý thú v&# hai câu th&#, th&#i ti&#n đô h&# Pháp. Đó là c&#p câu l&#c bát:

Gió đũa cảnh trúc la đà,...

Ti&#ng chuông **Thiên M&#**, canh gà Th&# X&#ng ...

Ngay t&# h&#i còn h&#c &# Tr&#ng Thành Chung Nam Đ&#nh (1934 - 1937), tôi đã đ&#c đ&#c hai câu th&# này, nh&#ng không ph&#i là ti&#ng chuông Thiên M&# mà là ti&#ng chuông Tr&#n Vũ. Theo tôi nh&# thì đây là hai câu đ&#u c&#a m&#t bài th&# t&# tuy&#t

Gió đũa cảnh trúc la đà,

Ti&#ng chuông **Tr&#n Vũ**, canh gà Th&# X&#ng,

M&#t mù bãi cát m&#n s&#ng,

Nh&#p chày Yên Thái, bóng g&#ng Tây H&#..

Thiên M&# là tên m&#t ngôi chùa danh ti&#ng &# ngo&#i thành Hu&#, còn Tr&#n Vũ là tên m&#t ngôi chùa cũng r&#t n&#i danh &# phía tây thành Thăng Long cũ (t&#c Hà N&#i). Vậy thì đ&#a danh nào m&#i đáng coi là chính xác? Dĩ nhiên nh&#ng ai sinh tr&#ng &# mi&#n Trung, đ&#c bi&#t &# vùng Th&#a Thiên, có xu h&#ng ch&#n đ&#a danh Thiên M&#. Trái l&#i nh&#ng ng&#i g&#c mi&#n B&#c tin r&#ng đ&#a danh Tr&#n Vũ m&#i đúng s&# th&#t.

B&#n thân k&# vi&#t bài này không bao gi&# có đ&#u óc đ&#a ph&#ng phi lý nh&# v&#y: trái l&#i chúng tôi r&#t trân quý đ&#ng bào mi&#n Trung. Tuy nhiên khi bàn v&# m&#t đ&# tài liên can t&#i văn h&#c s&#, chúng ta c&#n ph&#i khách quan và tôn tr&#ng tinh th&#n khoa h&#c. Tôi tin r&#ng ti&#ng chuông trong

Giáo dĩa cành trúc la đà

Tác Giả: Vũ Quỳnh Trúc * Dáng Tá
Thứ Hai, 28 Tháng 12 Năm 2009 09:13

câu thơ trên là chuông chùa Trn Vũ vì nhng lý do sau đây.

Trn c hnt, dĩa danh Trn Vũ không dĩa ra mnt cách đn l mà đt trong mnt tng th g m 4 dĩa danh: Trn Vũ, Th Xng, Yên Thái, và Tây H. C b n dĩa danh này đ u thu c mnt khu vc chung là vùng tây c đô Thăng Long, t c Hà N cũ. Chùa Trn Vũ là mnt thng c nh n m trên đng C Ng, mnt đng đê ngăn cách H Tây và H Trúc Bch. Th Xng là tên cũ c a mnt huy n sát thành Thăng Long, trên b H Tây, trong đó có nhng làng danh ti ng nh làng B i, làng Th y Khê, làng Yên Thái, vân vân... Đ c bi t là làng Yên Thái chuyên ngh làm gi y b n: trong làng su t ngày vang ti ng chày giã b t gi y c a nhân dân. Nh v y toàn bài th t tuy t liên can t i mnt vùng nh t đ nh là vùng ngo i thành phía Tây c a c đô Thăng Long. N u cho là ti ng chuông c a chùa Thiên M thì làm sao gi i thích đ c s hi n đ n trong cùng câu th c a huy n Th Xng, mnt n i cách xa Hu hàng nghìn d m?

Đ c bài th t tuy t nói trên, ta có th m ng t ng là tác gi đã sáng tác ở đâu và trong hoàn c nh nào. Rõ ràng là lúc đó ông (hay bà?) ta đang ng ở mnt n i trông ra H Tây cách chùa Trn Vũ cũng nh làng Yên Thái không xa l m, nên m i nghe đ c ti ng chuông chùa cũng nh ti ng chày giã b t gi y c a dân làm gi y. Trn c bi n c ngày 9 tháng 3 năm 1945 k vi t bài này tng c ng đng Pépinière, mnt con đng đi t đng Quan Thánh qua trng B i (t c Lycée du Protectorat sau đ i tên là trng Chu Văn An), t i V n m Cây c a Thành Ph Hà N i (vì th con đng m i mang tên Pépinière) r i t i các làng Th y Khê, Yên Thái. Đ ng trên gác ngoi nhà tôi c ng, nhìn qua c a s có th th y V n m Cây và đàng xa là mnt n c H Tây. Nh v y vi c tác gi bài th thu t r ng mình nhìn th y mnt n c H Tây sau bãi cát ph s ng mù b h, đng th i nghe th y ti ng chuông chùa Trn Vũ và ti ng chày giã b t gi y c a dân làng Yên Thái, là vi c có th c, không ph i b a đ t đ thi v hóa. Tác gi đã ng u h ng vào lúc nào? Theo tôi nghĩ lúc đó là bình minh vì b n ch canh gà Th Xng. H i theo c p ti u h c, tôi tng thu c lòng mnt bài th khác kh i đ u nh sau:

Trng canh năm gà v a gáy sáng,
Bng mnt d y tr i đã r ng đông!
Ng m phong c nh đ p vô cùng:
H i ai thêu đ t? y Ông Th Tr i!

Tác gi không nói t i ti ng trng c m canh c a đ n Th Xng mà l i nói ti ng gà gáy. T t nhiên gà gáy vào lúc bình minh ch không gáy ban đêm: có l ti ng gà gáy đã vang lên cùng lúc v i ti ng trng đ m canh năm chẳng? Vì th tác gi m i n y ra ý nghĩ ng nghinh là con gà gáy đ m canh! Đây là mnt ngh thu t ch i ch táo b o c a các nhà th, nhà văn, có đng ý đánh đng s hi u k c a đ c gi hay thính gi. T x a đ n nay đã ai th y gà gáy đ m canh su t đêm đâu! Chng trách có ng i đã hi u l m và đch canh gà Th Xng là chicken soup

Gió đũa cành trúc la đà

Tác Giả: Vũ Quác Thúc * Dáng Tá
Thứ Hai, 28 Tháng 12 Năm 2009 09:13

of Thá Xáng (bouillon de poulet de Thá Xáng)!

Tiáng chuông chùa cũng như tiáng chuông giáo đáng tháng có ánh háng gây xúc đáng trong tâm hán nháng ngáng nháy cám. Thái Nhà Đáng, mát thi sĩ Trung Hoa, ngá trên thuyán ở bán Cô Tô, giáa đêm báng nghe tháy hái chuông tá chùa Hàn San váng lái. Ông ta ngáu háng đã sáng tác mát bài thá trá danh trong đó có hai câu:

Cô Tô thành ngoái Hàn San Tá
Đá bán chung thanh não khách thuyán!

(Thuyán ai đáu bán Cô Tô
Náa đêm nghe tiáng chuông chùa Hàn San)

Hái chuông mà tác giá cáa chúng ta đã nghe tháy không có tính cách bát tháng như hái chuông giáa đêm khuya cáa chùa Hàn San: đó chá là hái chuông đáng cá giống lên mái buái sáng. Tuy nhiên đái vái nháng ngáng đáng có chuyán áu hay phián não, nó nhác nhá cho há ráng mái sá trên cái đái trán tác này đáu là vô tháng!

Đánh tan tác niám hái chuông sám!
Gỗ vá trán tâm tiáng mõ tráa!

Tác giá cáa chúng ta có á trong tráng thái tâm thán đó không? Ta không thá quyát đoán, chá biát chác ráng ông (hay bà) ta đã chú tâm đán hái chuông này. Có thá thôi!

Đáa trên các chi tiát trong bài thá, tôi giá thiát nhá sau: Tác giá váa thác đáy, nhìn ra ngoài ván thì tháy nhiáu cành trúc trong bái trúc trác nhà la đà trác gió, rái nghe tháy tiáng chuông ban mai cáa chùa Trán Vũ vang đái cùng lúc vái tiáng gà gáy tá phía đán canh cáa Huyán lá Thá Xáng. Tác giá thám nghĩ 'Thát cháng khác chi con gà đã thay lính cám canh báo cho ai náy biát ráng canh năm tái rái!'. Tác giá nhìn vá phía bãi cát á bá Há Tây, thì tháy sáng mù mát. Mác dù còn tranh tái tranh sáng như váy, đã nghe tháy tiáng chày giã bát giáy cáa dân làng Yên Thái. Rái qua màn sáng, tác giá tháy mát nác Há Tây lóng lánh như mát tám gáng vĩ đái... Ngáu háng nhà thá đã sáng tác bán câu thá thá lác bát, còn đáng truyán táng cho đán

Gió đũa cành trúc la đà

Tác Giả: Vũ Quác Thúc * Dáng Tá
Thứ Hai, 28 Tháng 12 Năm 2009 09:13

ngày nay.

Rõ ràng đó là một bài thơ tẻ cằn, rặt hiên thiên. Tuy nhiên không phải là thơ tẻ tình vì không có một câu nào, một từ nào, nói lên tình cảm của chàng thơ. Điểu bất ngờ là do các biện pháp nghệ thuật của thi nhân, bài thơ dần dần trở thành thơ tẻ tình, hồn thơ nở hoa: đã được dùng như một thông điệp để biểu lộ một thái độ chính trị.

a) chuyển thơ như thế là việc của Pháp chiếm Nam Kỳ làm thuộc địa (1863) rồi đặt nền bệ ở hai miền Bắc Kỳ và Trung Kỳ (1884). Lợi dụng tình trạng nhún nhường của Triều đình Huế, nhà cầm quyền Pháp đã dần dần biến chế độ bảo hộ trên giấy tờ thành một chế độ trực trị trong thực tế. Những thành phố lớn như Hà Nội, Hải Phòng, Nam Định thuộc Bắc Kỳ hoàn toàn do các cai trị viên Pháp quản lý. Bộ mặt của những thành phố này thay đổi sâu xa. Trách nhiệm của những thành phố này, nhiệm vụ phụ thuộc của các công nhân và những tiểu thương còn lại: thị trấn Hà Nội còn gọi là Thăng Long với những hình ảnh, những âm thanh được ghi trong bài thơ tuy 'Gió Đũa Cành Trúc La Đà'... Các câu đã ngâm nga bài này để nói lên tâm trạng hoài cảm của mình và gián tiếp bày tỏ nguyện vọng của những người yêu nước. Những sau sự thất bại của các nhà kháng chiến như Phan Đình Phùng, Hoàng Hoa Thám, Nguyễn Thiện Thuật..., của các phong trào duy tân như Đông Du, Đông Kinh Nghĩa Thục, sau khi thấy các vua có tinh thần đầu hàng như Hàm Nghi, Duy Tân, Thành Thái bước ra khỏi ngõ... nhiệm vụ của đã chán nản, chua chát ghi nhận những sự thất bại tại chỗ của một.

Thí dụ: Câu Tú Trăn Kỵ Xứng trong một câu: Số biến

Vả lắm le vú!
Con tốp tốp nh đi búi!
Khách hời nhà Ông đôn:
Nhà Ông đã bán rúi!

b) Số biến chuyển thơ hai xảy ra trong những năm đầu của thập kỷ 1930. Sau khi những âm mưu khêu khích của Việt Nam Quốc Dân Đảng và của Đảng Cộng Sản Đông Dương bắt đầu nhà cầm quyền thuộc địa thực sự tay đàng, Pháp áp dụng chính sách 'lấp ló đánh lén con đen' với hy vọng ru ngủ nhân dân hai miền Trung Kỳ và Bắc Kỳ. Vua Bảo Đại được Pháp đưa về hải ngoại làm chính, Triều đình Huế được tân trang với sự bổ nhiệm một số nhân vật tân học vào Viện Cố Vấn những công việc chính trị và hành chính với nguyên vẹn với các đơn vị chức năng như đơn vị quân chức thiên mệnh, đơn vị chức năng xã thôn tự trị... Nguyễn Văn Vĩnh của các thất bại đầu tiên và những yêu cầu là phải canh tân toàn diện chứ không phải

Gió đũa a cãnh trúc la đà

Tác Giả: Vũ Quỳnh Trúc * Dáng Tá
Thứ Hai, 28 Tháng 12 Năm 2009 09:13

là cái cách náa vái, giá đái! Bài thá 'Gió Đũa a Cãnh Trúc La Đà' bá coi nhá táng tráng xu háng thá cáu, mát xu háng chá có lái cho nhà cám quyán thuác đáa. Sau khi vua Báo Đái bá nhiám sáu vá tháng thá 'tân hác' đá thay thá lác bá cũ, tuán báo hải hác Phong Hóa đã đáng mát bác hí háa trong đó sáu cá 'Tháng mái', quán trùng áo dài, đeo thá bài láng láng, chen chúc nhau trên mát con thuyán nhá bé lênh đênh trên sông Háng. Dái bá cá háa ghi hai câu thá lác bát:

Gió đũa a cãnh trúc la đà

Mát thuyán chát ních bài ngá tháng thá ...

Bài thá 'Gió Đũa a Cãnh Trúc La Đà' trác kia đác coi là biáu táng cáa thái đá cháng thác dân Pháp thì nay đã bián thành biáu táng cáa thái đá thá cáu, háp tác vái nhà cám quyán thuác đáa Pháp!

c) Sá bián chuyán thá ba xáy ra sau ngày 30 tháng 4 năm 1975 vái sá di cá cáa hán mát triáu ngá i Viát tá nán ra ngoái quác. Nhiáu ngá i tá nán đã mán bài thá 'Gió Đũa a Cãnh Trúc La Đà' đá nói lên nái lòng táng nhá quê háng cáa mình. Tát nhián nháng ngá i gác mián Trung đã sáa lái tiáng chuông Trán Vũ thành tiáng chuông Thiên Má.

Ba mái năm đã trôi qua. Sá ngá i tá nán hái ngoái, cáng vái con cháu há và nháng ngá i Viát không cháu hái háng sau khi chá đá cáng sán Liên Xô tan rã, đã lên gán ba triáu. Khái cán cháng minh là nhiáu thanh thiáu niên không biát gì vá lách sá cũng nhá ván cháng Viát Nam. Nhiáu ngá i nói tiáng Viát còn không sái. Do đó, khi đác bài thá trá danh 'Gió Đũa a Cãnh Trúc La Đà', há đã không hiáu nháng táng dùng trong bán câu thá. Náu tra tá đái n đá tìm nghĩa táng chá thì có thá sai lám thám hái, nhá tác giá bài phiám luán nói trên đáng trên internet đã cháng minh mát cách rá rám. Cháng hán ngá i ta có thá nghĩ ráng "la đà" là mát đàn la và lác đà rái suy luán ráng cãnh trúc là cây roi tre cáa ká chán đàn la và lác đà này. Rái Thiên Má thì đác hiáu là Vá cáa ông Trái, chuông đáng cáa chùa giáng nhá chuông đái n chá cán bám là kêu leng keng, còn canh gà Thá Xáng có lá là canh xáng gà trong các tiám ăn Táu! Tác giá bài phiám luán đã đáa trên nháng sá lám lán đó đá làm bài thá trào phúng sau đây:

Roi tre vun vút vung ra:

Lũ lác đà vái lũ la cháy cuáng...

Vá Trái giáng mát hái chuông

Gái vá ăn bát canh xáng gà Táu!

Gió đũa cảnh trúc la đà

Tác Giả: Vũ Qu&#c Thúc * D&#ng T&
Thứ Hai, 28 Tháng 12 Năm 2009 09:13

Nếu đũa ng ý của tác giả bài phiếm luận là chỉ giũa các thanh thi u niên không có đũa ki n th c v ngôn ngữ và văn ch ng Vi t Nam, thì tôi nghĩ r ng cũng t i nghi p cho h quá! H đầu có đ c h c h i v ngôn ngữ và văn ch ng Vi t Nam nh ông, cha c a h !

K đáng trách chính là chúng ta, nh ng ng i i n tu i thu c th h ông, cha c a các thanh thi u niên y. Chúng ta đã không làm hay không làm đ b n ph n truy n đ t cho con cháu chúng ta nh ng ki n th c v văn hóa dân t c mà chúng ta đã h p th .

Thiên phiếm luận đăng trên Internet v bài th “Gió đũa cảnh trúc la đà” đã giúp chúng ta ý th c sâu s c hi m h a vong b n đang đe đ a con cháu chúng ta. Chúng ta không nên trì hoãn n a: c n ph i làm m t c g ng quy t li t đ ch n ch nh tình tr ng này./.

Xin đũa c góp ý v bài

“Gió đũa cảnh trúc la đà” của giáo sư Vũ Qu&#c Thúc

Bài của D&#ng T&

Ph i công nh n r t, hi m khi chúng ta đũa c đũa c bài vi t v văn h c văn hoá của m t chuyên viên kinh t . Cám n Giáo sư đã s d ng kinh nghiệm m b n thân c th đũa phân tích c n k 4

câu thá :

“Gió đũa a cãnh trúc la đà.
Tiáng chuông Trán Vá, canh gà Thá Xáng.
Mát mù bãi cát màn sáng.
Nháp chày Yên Thái, bóng gáng Tây Há.”

Sau đây, chúng tôi xin máo muái đóng góp mát sá ý kián vá bài viát cáa Giáo sá. Náu có điáu chi thát thá, xin Giáo sá vui lòng chá báo.

I.- Ý THá NHáT: Tiáng chuông TRáN Vá.-

Bán câu thá nêu trên vái nháng đũa a danh
Thăng Long (Hà Nái), rõ ràng là đũa cá sáng tác

□ Mián Bác. Tiáng chuông □ đây là tiáng chuông Trán Vá, chá không phái là tiáng chuông Thiên Má. Tuy nhiên, trong kho tàng Văn Hác Dân Gian (Bình Dân) cáa chúng ta còn có 4 câu thá khác nhá sau:

“Gió đũa cảnh trúc la đà
Tiáng chuông THIÊN Má canh gà Thá Xáng.
Thá Xáng có gái má miáu
Trám tháng, Trám nhá, Trám liáu Trám đi.”

Câu ca dao náy đá cá xáp vào loái ‘ca dao có tình cách lách sá’, ám chá viác vua Duy Tân rái bá kinh thành, máu đá khái nghĩa cháng Pháp: Theo ká hoách, vào đêm 3 tháng 5 năm 1916, hai ông Trán Cao Vân và Thái Phiên đán cáa Hòa Bình đón vua xuát bôn. Không may âm máu đã bá phát giác, vua tái bá cháy, bá truy nã. Đá đánh lác háng mát thám, vua đã gái □ n

tín bá lá i trên cá u Tráng Tiá n mà theo Thái Phián và Trá n Cao Ván lá n trá n. Nháng cuá i cùng vua tôi đá u bá bá t tá i chùa Thiên Má và huyá n Phú Lá c (Huá). Hai ông Trá n Cao Ván và Thái Phián bá xá chém, nhà Vua thì sau 10 ngày phá i giam cá m á đá n Mang Cá, bá đá sang đá o Réunion bên Phi Châu. Lúc bá y giá Ngái má i 16 tuá i!

Nhá thá , câu ca dao ná y đá c sáng tác á miá n Trung, sau ngày âm má u khá i nghĩa. Và tiá ng chuông á đây là tiá ng chuông THIÊN Má . Chá không thá nói là sau biá n cá 30 Tháng Tá , tá ná n á há i ngoá i nhá quê há ng mà nháng ngá i gá c Miá n Trung đã sá a lá i tiá ng chuông TRá N Vá thành tiá ng chuông THIÊN Má ! Có đá u là tôi không biá t câu nào đá c sáng tác trá c câu nào.

Nói vá các câu ca dao có tính cách lách sá, chúng ta có rát nhiáu. Thí dá nhá: “Phá Hoàng Hoàng đá hà tái kián thiên? Dác tông tôn láng hà cô kián quát?” (Sá bí mát dâng lên vua Duy Tân ká tái viác đáy vua Thành Thái và viác đáo má vua Tá Đác.) “Tiác thay cây quá giáa ráng Đá cho tháng Mán, tháng Máng nó leo!” “Châu Ô, Châu Lý vuông ngàn dám Mát gái Huyán Trân cáa máy má i!” liên quan đán viác vua Nhà Trán gá Công Chúa Huyán Trân cho Chiêm váng Chá Mân, đái láy 2 Châu Ô và Châu LÝ. “Nghĩ ra nông nái thêm ráu. á giáa Đáng Khánh, hai đáu Hàm Nghi!” liên quan đán viác vua Đáng Khánh đá cá Pháp đáa lên ngái á Huá, trong khi á hai mián Bác và Nam, dân chúng ván trung thành vái vua Hàm Nghi. “Tháng sáu có chiáu Vua ra Cám quán không đáy, ngá i ta ngát ngùná Không đi thì chá cháng đáng Đi thì bóc lát quán cháng mà mang” liên quan đán viác vua Minh Máng cám ngá i phá ná mián Bác mác váy... “Nác cá i châu cháu đá xe Táng ráng cháu ngá, ai dá xe nghiáng!”: đá cáp đán viác vua Nhà LÝ năm

1076 sai Lý Tháng Kiát đem quân đánh TáNG
đá đòi lái Khâm Châu, Liêm Châu và Ung Châu
. “Giác Tây đánh đán Cán Giá Đáng tháng,
đáng nhá, đáng chá, uáng công!” :lái ngái
chián sĩ Nghĩa Binh táng quân đánh giác Pháp
(1859) “Nhát giang láng quác nan phân thuyát

Tá nguyát tam váng triáu bát táng: Bên náy
sông Háng là triáu đình Huá, bên kia sông là
toà Khâm Sá Pháp, tá tháng 6/1883 (vua Tá
Đác mát) đán tháng 10/1883, có 3 vá vua
đác/bá phá láp là vua Dác Đác, Hiáp Hoà và
Kián Phúc; đó là điám cháng lành!

Và gán đây, có rát nhiáu câu ca dao tân thái,
liên quan đán các ván đá thái sá, chính trá, xã
hái, cháng háng nhá vá ván đá ‘á Tá Cá I Tá O’:
“Bao giá Tráng Lán hát tranh, Núi Bà hát đá thì
anh mái vá!” “Con đáng Cá i Tá o chái vái, Tá

mà không án bißt đßi nào ra!” “Ngày đi tóc hãy còn xanh, Ngày vß mái tóc cßa anh bßc rßi!” hoßc “tßu” hßn nßa: “Ngày đi con hãy u, ß. Ngày vß cháu nßi/ngoßi đang chß đón Ông!”

Vß đß ßc là may. Chß nhß giáo sß Táng Trßng Giáo Dßc Nguyßn Duy Xuân thay Dßng Sĩ Ngô Khßc Tánh có 2 tußn lß (trong nßi các cßa Thßng Trßng Nguyßn Bá Cßn), đã không chßu bß nßc ra đi nên bß đßa đi tù cßi tßo ß mißn Bßc 13 năm và chßt trong trßi Hà Nam Ninh năm 1987!

II.- Ý THß HAI: Vißc dßch “ CANH GÀ THß XßNG”:

Vß vißc dßch nhóm chß “Canh Gà Thß Xßng”

ra tiếng Anh “Th^u Xuong Chicken Soup”, hay tiếng Pháp “Bouillon de Poulet de Th^u Xuong”, chúng ta đã từng nghe nói đến từ trước năm 1975 nhưng theo thói quen, và có lẽ nhiều người cũng cho đây là một ‘lời dịch đùa cho vui’ (joking translation, theme comique): vừa dịch vừa cười, chứ có mấy ai cho đó là nghiêm túc đâu! Riêng với “bài thơ trào phúng trên Internet” mà giáo sư đã trích dẫn, rất tiếc chúng tôi không được xem, nhưng nghĩ chung chung thì đây cũng chỉ là một trò vui (joke) vậy thôi, chứ có mấy ai dịch sát đến nỗi cho rằng “La đà” là Con La và Con L^u c đà!

Th^u i tiếng Pháp còn th^u nh hành ở Việt Nam, cũng đã có người dịch đùa một nhóm chữ “Năm khi mười hổ” ra là “xanh căng dít c^u t bô” (cinq quand dix corbeaux), hoặc dịch ra tiếng Pháp như sau: “Xòa xòa ca n^u ki xòa. R^u g^u t tôm mé, n^u p xòa c^u man!” (Soir soir canards crient soir-Regarde tombe mère neuf soirs coeur mal!) câu

ca dao: “Chi u chi u chim v t kêu chi u. Trông v i m m , chín chi u ru t đau!” c i thoi ch có ai nói ai d t đâu!

Cũng nh có ng i nói đùa (xin l i quý v ph n) Mi n B c Cali có m t n i “ ph n giá r l m”: m t trăm quan mà t i sáu nàng! Đó là ng i ta c c c b o San Francisco đ c na ná nh “cent francs six cô”: “Trăm quan có đ c sáu nàng. Dem v mua g ch Bát Tràng mà xây. Xây đ c r i l i xây ngang. Xây h bán nguy t cho (các) nàng r a chân! (nh i l i câu ca dao x a). Đùa có quá l , nh ng v n ch cho vui. V y, cũng không nên quá bi quan v s ‘d t nát’ c a tha nhân. Chúng tôi v n thu c “ti u lâm cái bang”, cũng thích nh ng chuy n khôi hài, ti u lâm nh nhàng, t bi t mình không h n ai nên không dám chê ai d t nát c , mình h n mình đã khó, còn đòi h n ai ? Th nh tho ng cũng “I can du”, “Du cho ai xin” lia chia.

III.- Ý THá BA: Canh gà và tiáng chuông chùa HÀN SAN:

1/.Qáa có tiáng “Canh gà” Xin ká câu chuyán vui sau đây: Có mát nhà Nho, sáng mùng mát TáT khai bút: “Đáu năm khai bút, bút khai hoa”..Đánh chám mác tàu ghi thá trên giáy háng đào, nháng báng tháy nghián mác đã mài sán mà sao lái đáy cát gà? ..á, thì ra là con gà tráng chá ai vô đây. Ông kêu lên: Nghián mác mà sao lám cát gà! Đúng là “hán”, há cá mái lán bán gà mái kêu á cát cát, là hán nháy xá lên bàn ông cào cào, tác tác, tìm á cho lũ gà mái. Càng nghĩ càng gián. Ông quát: Thì cá đem ra mà cát tiát. Bà Đátá nhà sau cháy vái ra: “Ai can du! Du cho ai xin “ (đách ðáa đáy nhá): Láy gì đánh thác lúc CANH BA!”. Vì thánh thoáng: “Đang ðám gà gáy canh ba. Ông bà nái háng bát gà đá chái! ”. Đárái. Không dám ká tiáp sá bá ...máng!

Kinh nghiöm bän thân. Thänh nhä, vì träng häc tä xã không có läp Nhì, nên chúng tôi phäi đi bä xuäng träng Tänh đä tiäp täc häc. Cä sáng sáng canh ba, GÀ “gáy hiäp nhät”, Mä tôi (täc vä cäa Cäu tôi, chä không phäi Mä tôi) thäc däy nhóm läa, näu cäm cho chúng tôi ăn và còn gói thêm đem theo cäm träa, GÀ “ gáy hiäp ba” (täc Canh Năm) là bät đäu đi bä 2 cây sä, tä xã Phäc Thành đän bän đò Träm (qua sông Đäng Nai), chúng tôi qua đò miän phí vì là häc sinh. Räi bän hàng thì có xe ngäa chäc sän chängäi và hàng hoá xuäng chä, còn chúng tôi tiäp täc đi bä, hoäc thäng là chäy theo xe ngäa thêm 4,5 cây sä näa mäi đän Träng. Vì sä chúng tôi đeo theo xe, trä đät xe xuäng mà càng xe läi ngäng lên, ngäa không kéo đäc, nên thänh thoäng bác tài quät roi ngäc ra phía sau nghe vun vút. Có län vì sä cäp mät kiäng can rät bä trong khi chäy theo xe, anh tôi gäi kiäng trong thúng hàng hóa cäa mät bän hàng räi quên luôn, täng mät; väy mà mäy hôm sau, có ngäi tìm đän trä kiäng läi. Cám än hät säc. Chiäu tan häc, chúng tôi läi läi bä vä đän nhà

thì đã “đá đán”.

2/- Qáa tiáng chuông chùa HÀN SAN là bát tháng.

Tháng thì chùa chán ná chuông ‘công phu’ vào buái chiáu tái hay sáng sám. Tiáng chuông chùa HÀN SAN trong đám khuya quá là bát tháng. Táng truyán, nhà thá Tráng Ká đáng đám neo thuyán ở bán Phong Kiáu(Phong Kiáu Dá Bác), ngoái ô thành Cô Tô, trác cánh u tách, váng vá, trắng tà, quá kê, sáng xuáng, muán sáng tác mát bài thá, nháng chá làm đác hai câu đáu, rái “hát ý”: “Nguyát lác ô đá sáng mán thiên. Giang phong ngá háa đái sáu mián”

Cùng đêm đó, mặt sòng trùng hợp lòng: vầng trăng
trời chùa Hàn San, trong mặt đêm đũa tháng,
trăng non tỏa ánh sáng lung linh trên hoa lá,
cũng muôn sáng tác mặt bài thơ vầng trăng,
nhưng cũng chỉ làm được hai câu đũa, rồi “cột
hàng”: Sòng tam sòng tởng nguyệt mộng lung. Bán tu
câu liên bán tởng cung”

Cho mãi đến khuya, thì thơ vầng trăng chùa Hàn San, Ngài
cùng lập đi lập lại hai câu thơ đã làm mong mỏi
hàng. Chú tiểu đứng theo hầu Thầy, cũng vầng trăng
được vầng trăng suy nghĩ rồi đánh báo đề đũa xin phép
Thầy cho được tiếp hai câu cuối của bài thơ tởng
tu nguyệt mà sòng nghĩ mãi không ra: “Nhật phiến
nguyệt phân lập nguyệt đoan. Bán trâm thơ y đũa
bán phù không!”

Sòng phò cũng mừng khen rồi rít, ngâm nga nhĩu
lên toàn bài thơ, giục trò nườ nườc pha trà dâng

Phát, và giống mát hái chuông tá n chá Phát đã ban cho hai tháy trò trí huá minh mán, hoàn tát đá c bài thá .

Đúng lúc ấy, ngái đá c háng “lây” huá sáng suát nói trên là nhà thá Tráng Ká : ông đang lá tá má, có lá đã ngá gà ngá gát, chát nghe tiáng chuông giát mình “đánh thát mát cái”, nhá trái táo ráng trên đáu nhà bác hác Newton, ý thá báng dáng lên, giúp nhà thá kát thúc tác phám “bát há” cáa mình, hián đá c khác trên đá đá du khách bán pháng lá lát đán tháng ngoán: “Cô Tô thành ngoái Hàn San Tá. Dá bán chung thanh đáo khách thuyán!”

Hay thì biát là hay váy, chá làm chi mà phái tán bác ngàn sang tán bên Tàu đá xem thá! Mát sá “tôn sáng”, “váng ngoái” quá đáng! Cũng nhá Ván Lý Tráng Thành, không đi xem, có chát

đâu! Thá mà có ngá i bá o: “Bá t đáo Tráng
Thành phi há o há n!”

IV.- Ý THá Tá : Bá O Tá N VÀ PHÁT HUY VĂN HÓA & Há I NGOá I

Cám án Giáo sá đã nhác nhá. Xin đác táng
trình Giáo sá : Ván đá náy, riêng á Mián Nam
CALI , đã đác chúng tôi và quý phá huynh há c
sinh há p tác vái nhau thá c hiá n tá há n ba má i
năm nay rái: Phá i hành đáng chá không thá hô
hào sông đác. Riêng cá nhân chúng tôi, thì
chá má i bá t tay vào viá c 20 năm thôi, ká tá năm
1990 tá nán sang Má theo dián H.O.(Cháng
trình Tá nán Nhân đáo) , sau má y năm tù cái
tá o và sau khi đác thá tá nhà tù vá t biên. Bán
cai tù điá u tra biá t tôi là tù cái tá o vá t biên nên
điá m má t tôi: ”Ngá i tháng vá t biên còn có
thá tha, chá đã cái tá o rái mà vá n u tái (tôi lá m

bá m vá a đá nghe “còn lâu”), vá n còn muá n chá y theo bá n đá quá c đá ăn bá thá a sá a cá n, cho á tù rá t xá áng luôn”. Nói vá y chá không phá i vá y: Bà Xã tôi lo tiá n là nó thá . Đá á c thá rá i, tôi vá á t biên ná a, lá i má t tiá n má t bá c; và cuá i cùng thì tráng tay, chá đi theo diá n H.O.

Xin trá lá i viá c ‘ Dá y tiá ng Viá t, Lá ch sá , Đá a lý và Văn hoá Viá t Nam’ cho các thá há trá tại Miá n Nam California tá há n 30 năm nay: Phá huynh há c sinh thì khuyá n khích con em nói tiá ng Viá t, há c tiá ng Viá t, tá o điá u kiá n và khuyá n khích con em đá n lá p há c tiá ng Viá t vào má i cuá i tuá n, giúp đá Thá y Cô, trá áng lá p vá vá t chá t cũng nhá tinh thá n. Phá áng chá m cá a quý vá là “Đáng sá con mình không nói giá i tiá ng Má , mà chá lo con em mình không nói ránh tiá ng Viá t!”

Vá phía chúng tôi thì hai tá chá c đã liên tá c ná
lá c: Đó là Ban Đái Dián Các Trung Tâm Viát
Ngá NAM CALI và Gáai Khuyán Hác Viát
OLYMPIAD:

1.-Ban Đái Dián Các Trung Tâm Viát Ngá NAM
CALI : là cá mát phong trào thi đáa. Các Trung
tâm Viát Ngá mác lên nhá nám, thi đáa má các
láp dáy Tiáng Viát, Lách Sá, Đáa Lý, và Văn
Hoá Viát Nam vào má ối cuái tuán, vái pháng
chám: “Tiáng Viát còn, Đát ná c ta còn”. Tháy
Cô hy sinh đán dáy mián thù lao, tráng láp thì
xin cháa, nhà thá cho mán , cung cáp mián
phá bàn ghá, phán báng.. Hián nay á Nam Cali
có hàng trăm trung tâm tiáng Viát nhá váy.

Thám chí còn có Tháy Cô láy phòng á cáa nhà
mình đá làm láp hác! Đá phái háp hoát đáng,
các Trung tâm báu lên mát Ban Đái Dián điáu
háp, mát cháng tránh chung, soán và in sách
giáo khoa, liên lá c vái chánh quyán, vái các hái
đoàn bán, thi đáa Văn nghá “VUI HáC, VUI

HÁT”, táng kát mái nián hác, báo cáo thành quá, háp mát cuái nám, khen tháng hác sinh và tri ân Tháy Cô xuát sác, kiên trì phác vá không mát mái, trong mái nám, mái lám nám, hai mái nám qua! Đác biát tuyên dáng nháng Tháy Cô liên tác dáy trán mái, mái lám nám, hai mái nám: Há quá là duy trì sá kiên nhán, sá hy sinh vát mác! Há đã liên tác hoát đáng “CHÙA” nháng rát háng hái và phán kháuái và đã táo đác nháng thành quá cá thá lán lao trong hán ba mái nám qua. Đáa chá liên lác: Ban Đái Dián Các Trung Tâm Viát Ngá Nam California, 14560 Magnolia St, Ste 105 , Westminster- CA 92683:Website: ttvn.org - E-mail: tavietlcs at yahoo.com.

2.- Gáai Khuyán Hác Viát OLYMPIAD đã tá chác đán ká thá 22, phái háp nháp nháng vá í Ban Đái DIán CÁC TTVN nói trán: mát bên thì lo dáy, mát bên lo kiám tra đá phát tháng, khuyán khích:các em vui hác vái pháng chám:

“Đác không kiêu, thua không nán”! Thát ra trác đây hai táchác náy là mát, vá sau vì nhu cáu phát trián nên tách ra làm hai đá đá bá trí và điáu đáng nhân sá. Háng năm, cá đán ká thi khuyán hác Viát OLYMPIAD, khoáng tháng 6, cá mát báu không khí rán ràng, hào háng. Phán các Trung tâm Viát Ngá và Ban Đái Dián lo ôn táp, láp danh sách thí sinh gái vá ban táchác, chuán bá tián bác đá lo ăn uáng , xe đáa đón các thí sinh trong máy ngày thi, và lo chuán bá các phán tháng cáa riêng táng trung tâm cho các hác viên cáa mình. Ban táchác thì lo:

- Soán đá thi, ra đá thi, chám bài cho các cáp Tiáu hác, Trung hác, Đái hác, ká cá thi viát và Đá Vui đá Hác, xem xét, đánh mác sác hác và thành tích hoát đáng cáng đáng cáa các Sinh viên và Hác sinh áu tú, xáp háng các sáng tác đã náp cho Ban Táchác, v.v... vái sá giúp đá tích các và kiên trì cáa các Tháy Cô trong HáI CáU GIÁO CHáC VIáT NAM HáI NGOáI và GIA

ĐÌNH Sá PHáM HáI NGOáI

-Tá chác các phòng thi và phát giái tháng (máy năm sau náy do GSTS Phám Thá Huê giúp mán đác phòng thi và hái tráng đá phát các giái tháng tái Tráng ĐHCĐ Orange Coast College)

-Thác hián các giái tháng gám các giái viát văn, hác sinh và sinh viên átú, luán văn, đá vui vá lách sá - đáa lý-văn hác, viát chính tá...Kinh phí thì có các mán tháng quân quyên góp, tá chác trình dián văn nghá cây nhà lá ván, tá chác tiác gay quá, tá chác ráa xe, thá thá trong các Hái Chá TáT v.v...

- Phá bián các Thông báo, táng thuát các Ká

thi, lá Phát các Giái tháng, tri ân Tháy Cô giáo, quý vá Mánh Tháng quân, quý vá Ký giá, Phóng viên, Báo chí, các Đái Phát thanh, các Đái Truyán hình, v.v...

Kát quá là gì? Xin mái Quý vá đán phòng dáy hác, phòng thi, dá khán Lá Phát tháng đá xem chúng tôi làm viác. Vui lám. Mát nháng mà vui. Chúng tôi hái mát em bác tiáu hác vá tên các con vát trong tác phám Lá C SÚC TRANH CÔNG và phán viác cáa mái con vát. Em ká đúng 6 con: TRÂU, NGáA, CHÓ HEO, DÊ và GÀ nháng đán phán công viác cáa DÊ và GÀ, em lúng túng “Dá ...dá, con GÀ Đá TRáNG, con DÊ VáT SáA”.Thát đáng máng: Em đã có mát ít khái niám căn bán vá Văn hác rái đó!

Quý vá cũng sá gáp nháng thanh niên sanh tái Má, hác Tráng Má, làm viác háng Má nháng

nhá trá c có theo há c các lá p tiá ng Viá t, nay cuá i tuá n trá vá trung tâm dá y phá, tiá p tay vá i Thá y Cô cá a mình.

Quý vá sá bá t gá p nhá ng gá ng má t rá ng rá khi các em nhá n đá c các phá n thá ng tá tay các Thá y Cô, Phá Huynh và các nhà má nh thá ng quân. Quý vá sá ngá c nhiên thích thú khi nhìn thá y tá n má t nhá ng bài hát tiá ng Viá t, nhá ng màn vũ dân tá c do các em luyá n tá p và trình diá n góp vui!

Quý vá sá thá y lòng rá n rá khi nghe tá p thá há c sinh vui hát các bá n nhá c Tình Ca cá a Phá m Duy “Tôi yêu tiá ng ná ùc tôi...” hoá c bài Vang Vang Tình Viá t Nam cá a Trá m Tá Thiáng “Cây có cá i, ná c có nguá n...”

Lá dĩ nhiên ðây cũng chá là nháng kát quá
khách lá, chá hoái báo cáa chúng ta “to lán gáp
trám, gáp ngàn lán” và chúng ta còn phái ná lác
gáp trám , gáp ngàn lán nhá thá !

Đáa chá cáa Ban Qáan Trá Giái Khuyán Hác
Viát OLYMPIAD: Box 802 Garden Grove, CA
92843

Đ.t. (714) 531-8540 - (562) 225-4059

Xin ðá cá nhá i lái hát cáa cá ca nhá c sá DUY
KHÁNH :Hãy ðán vái chúng tôi, hãy ðán vái
chúng tôi, ðáng yêu TRá báng lái!”

Xin cảm  n giáo s  . Xin cảm  n quý đ c giả .